

Державна політика у сфері НПЗ. Державний нагляд за НПФ та адміністраторами НПФ

Голова Державної комісії з регулювання ринків
фінансових послуг України

Валерій Альошин

Державна комісія з регулювання ринків фінансових
послуг України сприяє впровадженню та розвитку
діяльності недержавних пенсійних фондів

Сьогодні державою створені всі умови для функціонування
системи недержавного пенсійного забезпечення:

- розроблена відповідна нормативна база
- внесено зміни до податкового законодавства, яке передбачає відповідні пільги для вкладників та учасників НПФ

Загальні тенденції функціонування НПФ

за 2 роки:

- активи НПФ зросли майже в **14** разів
- кількість учасників – в **5** разів

За наявності факторів, які стримували її ефективність (нове законодавство, необізнаність щодо принципів та механізмів функціонування НПФ, тривала процедура створення та реєстрації НПФ, адміністраторів, КУА, нелегка політична ситуація в Україні)

темпи розвитку системи НПЗ є значними

Кількість НПФ постійно збільшується

З випереджаючими позиціями створюються і функціонують недержавні пенсійні фонди **відкритого виду** як більш гнучкі для побудови пенсійних схем

- ✓ спочатку НПФ в основному створювалися установами, які надають фінансові послуги (**банки, страхові організації, КУА**)
- ✓ сьогодні створенням цих інституцій зацікавилися промислові підприємства та виробники (**Концерн „Стирол”, ВАТ „Іллічівський завод „ЗБК”, Україно-англійське СП ТОВ „Галка Лтд”, АТ „Луганський лікєро-горілчаний завод „Луга-Нова”** тощо)
- ✓ свої професійні НПФ створені **8 профспілками та їх об'єднаннями.**

Зберігаються невисокі темпи приросту кількості добровільних фізичних осіб-вкладників НПФ

Станом на 01.10.2006, з близько 140 тисяч осіб, які є учасниками НПФ тільки 28 тисяч осіб є вкладниками на свою користь.

Суб'єкти НПЗ Донецького регіону

Адміністратори недержавних пенсійних фондів

- Товариство з обмеженою відповідальністю "Всеукраїнська управляюча компанія»
- Товариство з обмеженою відповідальністю "Компанія з управління активами та адміністрування пенсійних фондів «Опіка»
- **Недержавні пенсійні фонди**
- Відкритий Недержавний пенсійний фонд «Причетність»
- Корпоративний пенсійний фонд "Стирол»
- Відкритий пенсійний фонд "Українська ощадна скарбниця»
- Відкритий недержавний пенсійний фонд «Соціальна підтримка»
- Відкритий недержавний пенсійний фонд "Пенсійна опіка"

Підвищується рекламна діяльність щодо послуг НПФ

На сьогодні Держфінпослуг погоджено близько **200** рекламних матеріалів щодо діяльності НПФ

Саме роз'яснювальна робота щодо принципів та механізму функціонування фондів є запорукою успіху пенсійного бізнесу

Основні напрями регулювання системи НПЗ

- реєстрація недержавних пенсійних фондів (із видачею їм відповідних свідоцтв про державну реєстрацію та реєстрацію як фінансової установи)
- ліцензування юридичних осіб, які будуть надавати послуги з адміністрування
- здійснення аналізу ефективності діяльності всіх суб'єктів системи недержавного пенсійного забезпечення
- здійснення нагляду та контролю за діяльністю недержавних пенсійних фондів (далі – НПФ), так і іншими суб'єктами цієї сфери

Побудована жорстка система нагляду за фінансовими установами, які працюють з пенсійними накопиченнями

- нормативними актами регламентовані вимоги до внутрішніх документів НПФ
- закріплена процедура реєстрації НПФ, який може надавати послуги клієнтам тільки після отримання дозвільного документу Держфінпослуг.
- будь-які рекламні матеріали, які стосуються послуг з недержавного пенсійного забезпечення мають бути до їх розповсюдження погоджені з Держфінпослуг

Побудована жорстка система нагляду за фінансовими установами, які працюють з пенсійними накопиченнями

- для фінансових установ, які обслуговують НПФ – управляють пенсійними активами, здійснюють залучення, облік та зберігання пенсійних коштів встановлені як критерії доступу на ринок пенсійних послуг, так обов'язкові вимоги, які мають виконувати ці фінансові установи в процесі здійснення ними своєї діяльності.
- Держфінпослуг здійснює обов'язкові передліцензійні перевірки адміністраторів НПФ щоб пересвідчитися в тому, що інформаційні системи та програмне забезпечення дозволяють належним чином здійснювати ведення системи персоніфікованого обліку коштів учасників, а також збереження цілісності інформації в системі, забезпечення збереження такої інформації з урахуванням її конфіденційності.

Побудована жорстка система нагляду за фінансовими установами, які працюють з пенсійними накопиченнями

- встановлені вимоги до кваліфікації як працівників адміністраторів, КУА, зберігачів, так і членів Ради – єдиного органу управління та контролю НПФ
- налагоджена система навчання цих осіб, з урахуванням чітко регламентованого кваліфікаційного мінімуму для працівників адміністраторів та членів Ради НПФ – тобто перелік питань у галузі недержавного пенсійного забезпечення, зокрема, на знання законодавства в цій сфері, володіння якими є обов'язковим для кваліфікованого виконання таких осіб покладених на неї професійних завдань

Побудована жорстка система нагляду за фінансовими установами, які працюють з пенсійними накопиченнями

Побудована система розкриття інформації про діяльність з недержавного пенсійного забезпечення – отримання звітності та оприлюднення інформації про діяльність НПФ

Побудована жорстка система нагляду за фінансовими установами, які працюють з пенсійними накопиченнями

- створена електронна база даних, яка містить відомості про діяльність усіх недержавних пенсійних фондів та адміністраторів недержавних пенсійних фондів та відомості щодо всіх проведених перевірок по кожному суб'єкту.
- відповідно до протоколу від 02.03.05 №1 до Меморандуму про співпрацю та координацію діяльності між органами, що здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, підписаного Держфінпослуг та ДКЦПФР, здійснюються скоординовані перевірки суб'єктів недержавного пенсійного забезпечення та за результатами перевірок відбувається обмін інформацією про виявлені випадки порушень законодавства суб'єктами недержавного пенсійного забезпечення. Крім того, узгоджуються плани проведення перевірок.

Головною метою діяльності НПФ є забезпечення здійснення пенсійних виплат на користь учасників

В свою чергу, найважливішими завданнями Держфінпослуг є як підтримка системи НПЗ з метою підвищення функціонування НПФ, а також забезпечення адекватного механізму регулювання цих інституцій з метою захисту прав та інтересів споживачів послуг з недержавного пенсійного забезпечення

Саме тому сьогодні **основними напрямками роботи Держфінпослуг** (в тому числі спільно з іншими державними органами) є:

- вдосконалення системи розкриття інформації про діяльність НПФ та оптимізації звітності з недержавного пенсійного забезпечення
- аналіз звітності з недержавного пенсійного забезпечення, розробка методики оцінки діяльності НПФ, встановлення відповідних критеріїв ефективності діяльності цих установ
- розробка методики оцінки фінансових інструментів, які входять до складу активів недержавних пенсійних фондів, в тому числі, встановлення критеріїв інвестиційної прийнятності цінних паперів для інвестування пенсійних активів (рейтингування, ринковість тощо)

Основні напрями роботи Держфінпослуг

- посилення взаємодії регуляторів, які здійснюють контроль у сфері недержавного пенсійного забезпечення
- впровадження послідовної державної інформаційної політики у сфері недержавного пенсійного забезпечення (роз'яснювальна робота)
- забезпечення створення фінансового інструментарію для інвестиційної діяльності НПФ, який забезпечує надійність та прийнятну доходність

Розроблені законопроекти:

« Про запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування» (реєстр. № 2854 від 27.12.06 р.)

«Про запровадження професійної пенсійної системи»
(реєстр. № 2167 від 14.09.2006 р.)

Запровадження професійної пенсійної системи передбачає здійснення відрахувань на користь осіб, які залучені до роботи в шкідливих умовах до недержавних пенсійних фондів, і планується з 1 січня 2008 року.

Введення накопичувальної складової пенсійної системи (другого рівня пенсійної системи) планується розпочати з 2009 року, а відповідний законопроект передбачає можливість переведення коштів з другого рівня до недержавних пенсійних фондів.

Державна інформаційна політика у сфері недержавного пенсійного забезпечення

- Держфінпослуг були надані пропозиції, які покладені в основу проекту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження заходів проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з питань недержавного пенсійного забезпечення серед роботодавців та всеукраїнських профспілок і профспілкових об'єднань на 2007-2008 роки»
- Держфінпослуг активно співпрацює з соціальними партнерами та іноземними організаціями з питань проведення роз'яснювальної роботи

